

Latvijas Kareivis: Otrdiena, 23. jūlijs, 1935

Par visu augstāk mums jātur mūsu atjaunotā latviskā nacionālā Latvija

Iekšlietu ministris Ziemeļlatvijas devītā dziesmu dienā

Svētdien Valmiera notika Ziemeļlatvijas S. dziesmu diena, uz kuru bija ieradies arī iekšlietu ministris V. Gulbis. Ministriem pretim uz Valmieras apriņķa robežām izbrauca Valmieras kara apriņķa priekšnieks plkv.-lt. Zvirbulis, apriņķa priekš-nieka vietnieks Rāve, Valmieras pilsētas galva Ruģens un Valmieras lauku pašvaldību vecākā vietnieks Bringers. Valmierā, sagaidīt ministri, tirgus laukumā bija nostājušies Valmieras apriņķa pagastu vecākie un parādes kārtībā aizsargi, aizsardzes, vanagi un ugunsdzēsēji, kā arī visu vietējo biedrību un organizāciju vadītāji. Ministriem ierodoties pilsētas galvas Ruģena kundze viņam pasniedza rozes. Pilsētas pašvaldības vārdā ministri apsveica pilsētas galva Ruģens, Valmieras latviešu biedrības vārdā — biedrības priekšsēdētājs, pašvaldības departamenta vicedirektors G. Caucis, Valmieras apriņķa pagastu vecākie un pagasta valžu vārdā ministri apsveica Dikļu pagasta vecākais J. Tiltiņš

Pēc sasveicināšanās ministris uzrunāja klātesošos. Ministris starp citu teica: «Es ierodos Valmierā pirmo reizi pēc vēsturiskajiem 15. maija notikumiem. Tagad, pēc gada, atskatoties redzam, ka sasniegts daudz no tiem mērķiem, kas nosprausti gadu atpakaļ. Tauta laukos un pilsētās sekojusi valdības aizrādījumam uz vienotu darbu un tautas vienību. Mūsu pienākums ir droši turpināt iet pa uzsāktu ceļu, tad mēs sasniegsim labāku nākotni sev un mū-su valstij.» Tad ministris uzaicināja uzsaukt tautas vadonim ĶULmanim trīskārtēju «Lai dzīvo».

Valmieras apriņķa priekšnieka vietas izpildītājs Rāve savukārt uzaicināja uzsaukt trīskārtēju «Lai dzīvo» iekšlietu ministriem. Tad parādes kārtībā nostājušās organizācijas nodefilēja gar viesiem.

Parādei beidzoties, visi sapulcējušies devās uz Latviešu biedrības dārzu, kur notika dziesmu svētki. Atklājot dziesmu svētkus, Valmieras latviešu biedrības priekšnieks G. Caucis apsveica klātesošos un lūdza iekšlietu ministri V. Gulbi atklāt Ziemeļlatvijas 9. dziesmu dienu. Tad tribīnē kāpa iekšlietu ministris un teica šādu runu.

«Augsti godātie koku dalībnieki, augsti godātie dziesmu svētku dalībnieki! Šodien sirmos Valmieras mūrus tricinās dziesmas. Bet dziesmas skanēs ne tikai vien Valmierā un Valmieras apkārtnē — ar mūsu tagadējās tehnikas palīdzību mūsu dzies- mām būs daudz vairāk klausītāju, nekā jūs šeit redzat. Jūsu latvisko dziesmu, košo dziesmu klausīsies daudzi tūkstoši klausītāju visā Latvijā. Visā Latvijā šīs dziesmas modinās tādu pat sajūsmu, tiks sirdīm pukstēt tik pat strauji kā jums. 9. Valmieras dziesmu svētki pulcējuši ļoti kuplu dalībnieku skaitu. Es uzskatu par savu pienākumu vispirms jums, dziedātāji, tāpat arī jums, dziesmu svētku dalībnieki, nodot sveicienu no mūsu valdības galvas un vadoņa Dr. Kārļa Ulmaņa un izteikt jums pateicību par to kultūras darbu, ko jūs esat veikuši šos dziesmu svētkus sarī-kojot. Jo dziesmu svētki ir arī nacionālās latviskās kultūras svētki. Mūsu tautiskā-latviskā nacionālā kultūra bez dziesmas nemaz nav iedomājama. Bijuši laiki pagātnē, kur mūsu nacionālā kultūra, mūsu tautas gara dzīve varēja izpausties gandrīz vai vienīgi tikai dziesmās. Un ne tikai senatnē, bet arī tagad neviens mūsu kultū-ras dzīves izpausmes veids nepulcē ap sevi tik daudz ļaužu, neienes tādu lielu saviļņojumu, nerada tādu kopības apziņu, tādu sirsniņu kopības sajūtu, kā taisni latviskā dziesma, latviskie dziesmu svētki. Ar dziesmu skaņām veikts liels kultūras darbs, bet taisni

kultūras darbam mums visiem, blakus ikdienišķām, sīkām saimnieciskām rūpēm, jāpiegriež liela vērība.

Es gribu sevišķi pasvītrot un izcelt to, ka katram atsevišķam Latvijas novadam jācenšas izkopt un izcelt to īpatnējo, kas viņā sastopams, lai tādā kārtā katrs latviešu novads ievītu krāšņu ziedu mūsu tautas kopējā kultūras vainagā. Ja paskatāmies, kas šeit, Valmierā, būtu īpatnējs, kas būtu sevišķi izceļams, tad — pēc mana ieskata — Valmierā tas ir sevišķi dziļais latvietī-bas gars, kas šeit mājojis no seniem laikiem un kas tagad vēl šeit mājo kā apkārtnē, tā arī pilsētā. Taisni šis dziļais latvietības gars, ar ko pazīstama Valmiera, ir tas, kas mūs saista ar mūsu sirmo senatni. Ja mēs pieminām Burtnieku pili, ja pieminām Zilo kalnu, kas ir savā ziņā mūsu tautas centienu un kultūras simboli, tad šie vārdi katrā ziņā saistās ar Valmieras apkārtni. Valmieriešiem šie tautas ideju iemiesojumi, bez šaubām, stāvējuši vistuvāk. Tagad, pēc ilgiem gadu simteņiem, pēc daudziem pārdzīvojumiem — gan maldu ceļiem, gan grūtībām — mēs esam nonākuši pie tā prieku pilnā laika, kad varam teikt: latvju tautas ilgas piepildījušās tai ziņā, ka Imanta, kas gadu simteņus ir gulējis zem Zilā kalna, ir augšā cēlies. Imantas gars ir augšā cēlies un pulcējis ap sevi visu tautu, visu latviešu tautu un ierosinājis uz centību, uz kopības apziņu, uz apņemšanos katram savu darbu darīt un ciešā vienībā uz priekšu soļot. Ja salīdzinām pagājušo gadu ar gadiem, kurus esam pārdzīvojuši pirms 15. maija, tad tiešām redzam, ka tautiskā apziņa, mūsu nacionālais lepnums, mūsu nacionālās mantas ir atkal goda celtas, uzspodrinātas, un mēs savā valstī tagad tiešām varam sajusties kā mājās. Šie apsvērumi tiešām ir tādi, kas mūsu sirdim liek straujāk pukstēt, kas mūsu sirdīm darīs pieejamas jūsu skaistās dziesmas.

Tālāk strādājot un tālāk dzīvojot, bez šaubām, mums jāturas uz tā paša ceļa, mums jāseko tiem pašiem ideāliem un tam pašam dziļi latviskam garam, kas mūsu tautu izvedis cauri dažādiem pārdzīvojumiem un atvedis līdz šai dienai. Par visu augstāk mums jātur mūsu atjaunotā latviskā nacionālā Latvija. Viņas labā, viņai par godu ir veltīts mūsu darbs, viņai par godu lai arī skan jaukās dziesmas. Dievs, svētī Latviju!»

Pēc runas Latviešu biedrības dāmu komitejas vārdā ziedus ministriem pasniedza Skujas kundze.

Rakstiski dziesmu svētkos sveikuši: Valsts Prezidents, ministru prezidents, kara ministris, armijas komandieris, iekš-lietu viceministris un prof. J. Vītols.

Valsts Prezidents A. Kviesis piesūtījis šādu telegrammu:

«Izsacīdams prieku, ka šīs vasaras daudzo dziesmu svētku virknē skaisti ieslēdzas arī Vidzemes vidiena ar saviem 9. dziesmu svētkiem Valmierā, turienes Latviešu biedrības sarīkojumā, sirsnīgi novēlu tiem it labi izdoties un paliekoši pildīt i darītāju, i klausītāju sirdis ar to spēcīgo jūsmu, kas nes sevī vareno spēku pārvarēt, saskaņot un vienot — vienot mūsu tautu jaunā laika garā.»

Ministru prezidenta K. Ulmaņa telegramma :

«Sirsnīgi apsveicu Ziemeļlatvijas 9. dziesmu dienas dalībniekus un novēlu, lai vienotās latviešu dziesmas jo lepni un krāšņi skanētu, — aicinādamas ziedot visas mūsu domas un darbus atjaunotās Latvijas zelšanai un plaukšanai.»

Kara ministra ģen. Baloža telegramma:

«Sirsnīgi apsveicu valmieriešus 9. dziesmu dienā un novēlu dziesmā spēcīgi paust tautas vienības garu. Lai rodas prieks tālākam saskaņotam darbam un tai arī spēks savu valstisko pienākumu izpildīšanai.»

Armijas komandiera ģen. B e r ģ a apsveikums :

«Sūtu sirsnīgus sveicienus un labākos novēlējumus dziesmu dienas rīkotājiem un dalībniekiem.»

Pēc telegrammu nolasīšanas klātesošie uzsauca triskārtēju «Lai dzīvo» Valsts Prezidentam A. Kviesim, ministru prezidentam K. Ulmanim un valdībai.

Klausītāji koncertu uzņēma ļoti atsaucīgi un programmas beigās Latviešu biedrības priekšnieks uzaicināja visus klātesošos nodziedāt «Dziesmu brīvai Latvijai».